

2. Vizuális költemények Nagy László életművéből. *Műveld a csodát*

A költő-képzőművész Nagy László és a(z) imént is említett) rézkarckirály-költő Kondor Béla barátsága közismert. (Vö. az 1. fejezet 1.7. pontjával.) A *Képversek és betűképek* közt (1973.) vizuális alkotással is adózik Kondornak, mely a *Szárny és piramis Kondor Béla emlékének* címet viseli (lásd a 16. ábrán).

5.1. A vizuális alkotás egyszerű és tiszta geometrikus idomokból építkezik. A címtől eltekintve nyelvi elemeket nem tartalmaz (ha a szárnyak U betű alakú vonalakból konstituálódnak is.)

5.2. GÖRÖMBEI ANDRÁS szerint „a piramis és a szárny ellentétében fölsejlik az az »üzenet«, hogy bár elszállt a teremtő »arkangyal«, hatalmas műve kikezdetlenül áll az időben” (GÖRÖMBEI: 1992. 364).

5.3. A művet vizuális nyelvi elemek dominálják, helyesebben alkotják – eltekintve a címtől. Megjegyzem, hogy a hallgatóim cím nélkül nemigen tudnak mit kezdeni a kompozícióval. A kép mindenesetre Kondor Béla személyére, illetőleg piktúrájára utal.

6. A vizuális költemények osztályozása. Párhuzamok és eltérések

6.1. Vizsgálataim eddigi eredményei alapján az (1) / 'Kp – vb' típusú alkotásoknak Nagy László életművében öt (helyesebben négy meg egy) fajtája különíthető el. Ezek a következők:

1. kalligrammák – ide tartoznak például az 1.1. és 1.2. alatt elemzett *Seb a cédruson* és *Húsvét* című alkotások;
2. képversek:
 - 2.1. szintagmatikusan szerkesztett kompozíció – ide tartozik a 2.1. alatt bemutatott *Önarckép* című képvers;
 - 2.2. morfológikusan szerkesztett kompozíciók – ide tartoznak a 2.2. és 2.3. alatt vizsgált *Hordószónok I.* és *Emberpár* című képvers;
3. betűkép vagy fonematikusan szerkesztett kompozíció – ide tartozik a 3. alatt értelmezett *Cégér* című mű;
4. applikáció – ide tartozik a 4. alatt kommentált *Az oszlopos* című alkotás;
5. grafika – ilyen az 5. alatt tárgyalt *Szárny és piramis* (?)

A vizuális költészet körébe a fentiek szerint az 1 – 3. jelzetű művek tartoz(ná)nak, vagyis a *kalligrammák*, a *szintagmatikusan* és *morfológikusan* szerkesztett *képversek*, valamint a *fonematikusan* szerkesztett *betűkép*. Az 5. sorszámú kompozíció már inkább *grafikának* minősülhet, a 4. pedig átmenetet képez a vizuális költemények és a grafika között.

Itt ismét az irodalmár GÖRÖMBEI ANDRÁST idézem. Amikor Nagy László „a *Képversek és betűképek* első darabjait – *Önarckép*, *Húsvét*, *Kés*, *Jolinda*, *Cégér*, *Emberpár* – az *Új Írás* 1973 / 7-es számában közölte, még alcímmel »mentegette« játékeit (...)” (GÖRÖMBEI: 1992. 364). Az alcím ez volt:

„Készítettem tipográfiai feladatul
az Iparművészeti Főiskola másodéves grafikusainak.”